

**DREPTURILE TRANSPORTATORULUI AUTO
INTERNĂȚIONAL LA DECLARAREA UNITĂȚII DE
TRANSPORT, A MIJLOCULUI DE TRANSPORT, A
MĂRFURILOR ANIMALIERE, A PRODUSELOR
ANIMALIERE ÎN CAZUL TRANSPORTĂRII
ACESTORA PESTE FRONTIERA VAMALĂ A
REPUBLICII MOLDOVA ȘI RĂSPUNDEREA PENTRU
ÎNFĂPTUIREA EI**

**THE RIGHTS OF THE INTERNATIONAL ROAD
CARRIER WHEN CLEARING THE TRANSPORTATION
UNIT, THE TRANSPORTATION MEANS, ANIMAL
GOODS, ANIMAL PRODUCTS IN CASE OF THEIR
TRANSPORTATION OVER THE CUSTOMS BORDER
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

Mihai BALAN,
doctorand,

Universitatea de Stat din Moldova

Abstract

In the present article the author makes an assessment of the international road transportation used when carrying goods, loadings, objects, values necessary for the consumer market of the Republic of Moldova over the customs border. In this sense, the author offers a determination and an assessment of animal goods and animal products which, being illegally crossed over the customs border of the Republic of Moldova, can form the material object of smuggling, incriminated by the legislation in force of the Republic of Moldova.

Key-words: *international road transportation, road transportation unit, road transportation means, freight room, animal goods, linear code of domestic animal goods, fictitious documents, material object, customs border, crimes in the sphere of customs activity, smuggling.*

Teritoriul integru național al Republicii Moldova, care alcătuiește suprafața totală de circa 33,8 mii km [13], dispune de frontieră de stat cu Ucraina pe o lungime de 1222 de km și, respectiv, frontieră de stat cu România, pe o lungime de 664 de km. Administrarea frontierei de stat a Republicii Moldova este atribuită în competența poliției de frontieră a Republicii Moldova, conform prevederilor Legii nr. 215 din 4 noiembrie 2011, în vigoare din 1 iulie 2012 [12].

Conform legislației în vigoare a Republicii Moldova, pe întreaga lungime a frontierei vamale sunt instituite puncte de control și trecere a frontierei de stat, loc în care își exercită funcțiile obligaționale și alte organe de ocrotire a normelor de drept, cum sunt, de fapt și, organele vamale [14].

Aflându-se în condițiile economiei de piață, activitatea transportatorului auto este o activitate economică de întreprinzător, fiind reglementată atât prin Constituție, Codul civil, cât și prin legi ordinare, printre care și Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 3 ianuarie 1992. În acest context, vorbim despre subiectul dreptului vamal – transportatorul auto, în calitate de persoană juridică care activează în baza licenței. Pentru a începe activitatea sa în domeniul transportului auto, persoana juridică trebuie, în primul rând, să dispună de licență, iar, după caz, pentru unele mijloace de transport auto, și de autorizație. În conformitate cu art. 55 din Codul civil al Republicii Moldova, persoana juridică este organizația care are un patrimoniu distinct și răspunde pentru obligațiile sale cu acest patrimoniu, poate să dobândească și să exercite în nume propriu drepturi patrimoniale și personale nepatrimoniale, să-și asume obligații, poate fi reclamant și pârât în instanță de judecată. Pentru ca această activitate a persoanei juridice să fie legală, este necesară obținerea unei licențe, în condițiile și modul stabilit de lege. Activitatea în domeniul transporturilor auto este supusă licențierii sau autorizării în conformitate cu legislația în vigoare [10]. Mai întâi de toate, vom analiza noțiunea de transportator, și anume cea dată de legislația

din domeniul vamal, astfel transportatorul fiind persoana care trece de facto mărfurile peste frontiera vamală sau care este responsabilă de folosirea mijlocului de transport [1].

În doctrină, conceptul de transport internațional include un sistem de comunicații care depășește frontierele naționale ale statelor. Acest concept definește cooperarea dintre două sau mai multe state și managementul și structura subsistemelor, în așa fel încât să subsumeze sistemul internațional respectiv. Din cele relatate, noțiunea de transport internațional include un sistem de căi de comunicații, căruia îi sunt subsumate mai multe subsisteme, verificate într-o structură armonioasă în măsură să asigure traficul de călători și de marfă dincolo de frontierele statelor, care este guvernat de principiile rapidității, fluidității și siguranței depline [17, p. 224].

Conform Ordinului Serviciului Vamal din 2012, transportatorii auto internaționali, activând ca persoană juridică, care dispun de statutul de transportator auto internațional sunt incluși într-un registru al transportatorilor internaționali. fiind administrat de către Serviciul Vamal, în care se înscriu datele despre persoanele care beneficiază de statutul de transportator auto internațional.

Trecerea economiei naționale la relațiile de piață, globalizarea și regionalizarea economiei mondiale în ansamblu, creșterea intensă a schimburilor comerciale internaționale, sporirea traficului de călători și mărfuri care traversează frontiera vamală au determinat necesitatea asigurării implementării documentelor de politici publice și a strategiilor naționale de dezvoltare în domeniul transporturilor rutiere. În Republica Moldova, instituția responsabilă în acest sens este Agenția Națională de Transport Auto. Totodată, aceasta controlează și supraveghează respectarea legislației naționale și internaționale în domeniu de către operatorii de transport rutier și de către întreprinderile care desfășoară activități conexe transportului rutier. De asemenea, aceasta eliberează autorizații prevăzute de Legea nr. 160 din 22 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător în domeniul transporturilor auto internaționale de

mărfuri și ocazionale de călător. Hotărârea Guvernului nr. 1 din 3 ianuarie 2015 cu privire la aprobarea modificărilor și a completărilor care se operează în unele hotărâri ale Guvernului prevede că Agenția este o autoritate publică cu statut de persoană juridică în subordinea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, activează în baza principiilor de autogestiune și autofinanțare, dispune de bilanț autonom, conturi bancare, inclusiv valutare, ștampilă cu stema de stat și denumirea sa în limba de stat, de formulare cu antet [20]. Printre atribuțiile acesteia fac parte monitorizarea și controlul în trafic și la sediu, de către inspectorii împuterniciți, a îndeplinirii de către agenții transportatori autohtoni și străini aflați pe teritoriul Republicii Moldova, a prevederilor legislației naționale și a acordurilor internaționale din domeniu la care Republica Moldova este parte, precum și de către întreprinderile care prestează activități conexe transporturilor rutiere.

Din cele relatate anterior, poate fi remarcată una din clasificările făcute de către legiuitor, potrivit căreia transportatorul auto internațional se împarte în funcție de obiectul său:

- transportator internațional de mărfuri;
- transportator internațional de persoane și bagaje.

Mărfurile (încărcăturile) transportate includ orice valori materiale și comerciale, predate de către expeditor pentru transportare, din momentul primirii la transport de către agentul transportator, până la predarea lor destinatarului mărfurilor [7].

La rândul său, transportatorul auto internațional de mărfuri poate fi efectuat:

- cu vehicule rutiere;
- cu ansambluri de vehicule și containere;
- cu camioane cu sau fără remorcă/semiremorcă;
- cu camionete;
- cu autocamioane;
- cu autovehicule specializate.

Containerul este un recipient folosit, de regulă, de către un singur expeditor, conținând unul sau mai multe colete, care

formează o singură unitate, în scopul de a fi mai ușor de manevrat și depozitat. Este un utilaj având dimensiuni standard, re folosibil și fiind destinat formării unei unități distincte de încărcături, susceptibil de manipulat și transbordat cu mijloace tehnice specifice [18, p. 98]. Acestea sunt supuse testării și aprobării în conformitate cu Convenția TIR de la Geneva din 1975. Conform prevederilor Convenției internaționale nominalizate, la transportarea pe cale internațională a mărfurilor prin utilizarea containerelor este necesar ca containerele, indiferent de capacitatea și volumul lor, să dispună de înscrisuri și semne de marcare specială, care sunt stabilite în normele de drept stipulate în Convenție. Astfel, constatăm că marcarea containerelor în asemenea cazuri trebuie să fie efectuată în mod obligatoriu conform Convenției TIR, *i.e.* să dispună de o placă cu dimensiuni speciale 250x400 mm, pe care să fie afișate literele latine „TIR” cu caractere majuscule, care să aibă o înălțime de 200 de mm și o grosime de cel puțin 20 de mm. Aceste litere trebuie să aibă culoarea albă, fiind aplicate pe un fon de culoare albastră [21, p. 58].

Transportatorii se călăuzesc de prevederile actelor normative în vigoare și de acordurile și convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte. Conform prevederilor legale, transportatorul auto internațional poate primi spre transportare și mărfuri perisabile, periculoase, încărcături supra grele, agabaritice sau alte mărfuri pentru care sunt stabilite cerințe speciale [5].

O altă clasificare a transportului auto internațional poate fi remarcată în raport cu obiectul transportării:

- transportatorul auto internațional de mărfuri generale;
- transportatorul auto internațional de mărfuri perisabile și ușor alterabile;
- transportatorul auto internațional de mărfuri periculoase;
- transportatorul auto internațional de mărfuri-deșeuri;
- transportatorul auto internațional de mărfuri cu animale vii;
- transportatorul auto internațional de mărfuri-încărcături supra grele sau agabaritice.

Prin transport rutier agabaritic se înțelege transportul rutier cu mase și/sau dimensiuni depășite [9]. Transportul internațional de mărfuri generale presupune o gamă foarte variată de bunuri și produse, inclusiv mărfuri animaliere, produse animaliere. Această categorie include aproape toate mărfurile care pot fi transportate de la locul de încărcare până la locul de descărcare, indicat în documentele mărfare de transport internaționale, cu unui și același mijloc de transport auto. În categoria de marfă generală nu sunt cuprinse acele mărfuri care, datorită proprietăților caracteristice, dimensiunii, volumului, greutateii, nu pot fi transportate decât cu mijlocul de transport specializat sau autorizat. Transportul auto internațional de mărfuri animaliere, produse animaliere, se derulează în baza convențiilor internaționale și a acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte, în care sunt stabilite cerințe stricte pentru obținerea autorizației speciale, a permisiunii speciale sau a licenței în vederea transportării categoriilor de mărfuri solicitate, inclusiv a mărfurilor animaliere, a produselor animaliere.

La trecerea transportului auto internațional de mărfuri peste frontiera vamală a statului care dispune la bordul său, spre transportare, mărfuri animaliere, produse animaliere care urmează a fi transportate la locul de destinație, conform înscrisurilor din documentele mărfare de transport internaționale, conducătorul unității de transport auto urmează a prezenta în mod obligatoriu unitatea de transport, inclusiv mărfurile aflate la bordul, organului vamal din Punctul de Control și Trecere a Frontierei vamale, pentru declarare în modul prevăzut de legislația vamală în vigoare.

Însuși mecanismul juridic vamal al declarării unității de transport auto internaționale, a mijlocului de transport auto internaționale, se desfășoară în Punctul de Control și Trecere a Frontierei vamale a statului, ținându-se cont de documentele de caracter internațional pe care le dispune conducătorul autovehiculului mărfar, inclusiv transportatorul internațional, acceptat la transportarea pe rutele auto internaționale a mărfurilor [16], iar mărfurile animaliere, produsele animaliere, aflate în

încăperea mărfară a autocamionului ce se deplasează peste frontiera vamală a statului, declararea lor se înfăptuiește în conformitate cu legislația vamală în vigoare [2].

Astfel, conform prevederilor art. 174-176 Cod vamal al Republicii Moldova atât mărfurile animaliere, cât și produsele animaliere aflate în încăperea mărfară a autocamionului mărfar internațional ce se deplasează peste frontiera vamală a Republicii Moldova sunt supuse declarării în formă scrisă[3].

Conform modificărilor înfăptuite de legiuitor în legislația vamală în vigoare a Republicii Moldova declararea propriu zisă a autocamioanelor ce transportă mărfuri, încărcături peste frontiera vamală a Republicii Moldova poate avea loc și se înfăptuiește prin acțiune [8], fără a explica, a interpreta ce urmează a fi subînțeles sub conceptul de declarare a unităților de transport auto, a mijloacelor de transport auto, anume prin „acțiune”, la trecerea acestora peste frontiera vamală, deși în opinia noastră urma să înfăptuiască.

Practica activității organelor vamale ale Republicii Moldova, cât și practica activității vamale internaționale demonstrează că transportatorul auto internațional de mărfuri încărcături, obiecte, valori, aflat în trecere peste frontiera vamală a statului adeseori înfăptuiesc declararea neautentică a acestora, fie că înfăptuiesc declararea prin prezentarea organului vamal date și informații fictive despre unitățile de transport, mijloacele de transport, date fictive despre mărfurile, încărcăturile, aflate în încăperile mărfare a acestora. În cazul comiterii unor asemenea acțiuni ilegale de către transportatorii auto internaționali de mărfuri, încărcături, obiecte, valori, bunuri, acțiunile acestora urmează a fi considerat și calificate ca contravenție vamale, infracțiuni vamale, după caz, aplicându-se în adresa lor sancțiunile prevăzute de legislația în vigoare.

Cu referire la răspunderea aplicată transportatorului auto internațional de mărfuri, încărcături în calitate de persoană juridică, aceasta apare atunci când transportatorul, activând din numele său, din numele expeditorului sau din numele destinatarului de mărfuri, a încălcat prevederile convențiilor

internaționale, ale acordurilor internaționale, a normelor de drept în conformitate cu care efectuează transportarea mărfurilor, încărcăturilor pe cale internațională, cauzând astfel prejudiciu statului național prin teritoriul căruia el își exercită obligațiunile contractuale [15].

Transportatorul auto internațional răspunde de propriile sale acțiuni și omisiuni, de acțiunile și omisiunile angajaților săi și ale oricăror alte persoane la serviciile cărora recurge pentru executarea transportului, dacă aceste persoane acționează în interesul funcțiilor sale [6].

În dreptul vamal, pentru încălcarea reglementărilor legale, răspunderea transportatorului auto internațional se poate manifesta prin:

- a) răspundere contravențională sau administrativă materială;
- b) răspundere penală;
- c) răspundere internațională;
- d) răspundere civilă.

Prin contravenție vamală se înțelege încălcarea reglementărilor vamale, comisă prin acțiune sau inacțiune, care atrage răspunderea stabilită în Codul contravențional și Codul vamal. Contravenția vamală atrage răspunderea contravențională sau materială în conformitate cu prevederile Codului contravențional și ale Codului civil. În cazul comiterii unor contravenții vamale, se poate aplica sancțiunea complementară de retragere sau suspendare a autorizației. De asemenea, persoanele juridice vinovate de comiterea contravențiilor vamale poartă răspundere administrativă sau materială [4].

Transportatorul auto internațional urmează a fi tras la răspunderea administrativă în formă materială în conformitate cu legislația vamală națională, pentru încălcarea regulilor vamale la transportarea mărfurilor, aplicându-se sancțiunea administrativă în formă de amendă de către autoritatea vamală care a depistat încălcarea regulilor vamale.

Contravențiile vamale cu răspundere materială includ acele contravenții care prevăd sancțiuni materiale, exprimate prin

încasarea de amenzi calculate procentual din valoarea mărfurilor ce conțin obiectul contravenției. Drept temei al tragerii transportatorului la răspundere administrativă în formă de amendă servesc normele de drept vamal ale statului național, dacă transportatorul nu a respectat atât cerințele convențiilor internaționale, cât și cele ale legislației naționale vamale care stabilesc cerințele la transportarea mărfurilor pe cale internațională prin teritoriul statului național.

Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale este de 3 luni, iar pentru răspunderea materială – de un an. Acest termen curge din momentul comiterii contravenției, iar în cazul contravenției prelungite sau continue, termenul începe să curgă de la data comiterii ultimei acțiuni sau inacțiuni. Prin contravenție continuă se înțelege fapta care se caracterizează prin săvârșirea neîntreruptă, timp nedeterminat, a activității contravenționale. Contravenția prelungită este fapta săvârșită cu o intenție unică, prin două sau mai multe acțiuni sau inacțiuni identice comise cu un singur scop, formând în ansamblu o contravenție. În cadrul unei contravenții, pentru a face referire la răspunderea din domeniul dreptului vamal, se va lua în considerație semnele caracteristice ale contravenției, și anume obiectul la care s-a atentat, subiectul, latura subiectivă și latura obiectivă. Conform art. 11 din Convenția de la Geneva, îndeplinirea formalităților vamale și a altor formalități care trebuie făcute înainte de eliberarea mărfii revine transportatorului. Transportatorul va executa această obligație în baza documentelor și a informațiilor necesare furnizate de către transportator.

Tipurile de încălcări ale regulilor vamale cu răspundere contravențională sunt prevăzute de art. 265, 287, 287¹, 287², 287³ din Codul contravențional al Republicii Moldova și de art. 228-231 din Codul vamal al Republicii Moldova. Din acestea fac parte nerespectarea termenului de efectuare a tranzitului internațional de mărfuri, deteriorarea sigiliului vamal aplicat la intrare în țară, deteriorarea sigiliului aplicat conform Convenției TIR la momentul încărcării mărfurilor la expeditor, încălcarea regimului vamal suspensiv acordat la intrare pe teritoriul statului național,

punerea în circulație a mărfurilor fără permisiunea organului vamal etc.

Cu referire la răspunderea pentru infracțiunile comise în domeniul activității vamale, aceste infracțiuni, în sens general, sunt cele care constau în trecerea peste frontieră a bunurilor, prin alte locuri decât cele stabilite pentru controlul vamal. Aceste infracțiuni sunt reglementate de Capitolul X din Codul penal, intitulat „Infracțiuni economice”, și anume art. 248, art. 249 CP al RM.

Infracțiunile comise în domeniul vamal reprezintă una din cele mai grave forme de atentare la securitatea economică a statului. Prin comiterea acestora, se amenință valorile sociale de importanță majoră pentru securitatea economică, precum și pentru interesele legale și legitime ale cetățenilor Republicii Moldova. În vederea protejării acestor valori, este necesară incriminarea acestor fapte ilicite, pentru a le putea trage la răspundere.

Conform art. 268 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, organele de urmărire penală în domeniul vamal efectuează cercetarea penală și ancheta preliminară în toate cazurile de contrabandă și alte infracțiuni adiacente a căror cercetare este atribuită de Codul de procedură penală a Republicii Moldova competenței organelor vamale.

Art. 248 din Codul penal al Republicii Moldova incriminează infracțiunea de contrabandă. Acesta prevede că trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a bunurilor valoarea cărora depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, eludându-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclarare sau declarare neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei; o astfel de trecere a substanțelor stupefiante, etnobotanicelor, substanțelor cu efecte puternice, toxice, otrăvitoare, radioactive și explozive, precum și

a deșeurilor nocive și a produselor cu destinație dublă, eludându-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclarare sau declarare neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei; trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a armamentului, a dispozitivelor explozive, a munițiilor, eludându-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclarare sau declarare neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei; trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a valorilor culturale, eludându-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, precum și nereturnarea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a valorilor culturale scoase din țară, în cazul în care întoarcerea lor este obligatorie, se consideră contrabandă și se pedepsește în conformitate cu legislația penală a Republicii Moldova.

Art. 249 din Codul penal al Republicii Moldova incriminează infrațiunea de eschivare de la achitarea plăților vamale. Obiectul acestei infrațiuni sunt relațiile care se formează la importul și exportul de mărfuri (bunuri), iar răspunderea penală este instituită în scopul ocrotirii speciale a operațiunilor de vămuire a bunurilor, protecției producătorilor de mărfuri autohtone, precum și creării condițiilor favorabile pentru integrarea economiei Republicii Moldova în economia mondială. Acțiunile de eschivare a persoanelor juridice care trec peste frontiera vamală mărfuri ale proprietarilor, ale deținătorilor de mărfuri și ale altor persoane prevăzute de Codul vamal de la achitarea plăților vamale stabilite de legislația includ:

- taxa vamală;
- taxa pe valoare adăugată, accizele;
- taxa pentru proceduri vamale;

- taxa pentru eliberarea licenței ori taxa pentru actualizarea valabilității licenței.

Alte modalități de eschivare de la achitarea plăților vamale sunt:

a) declararea datelor neautentice privind țara de origine a mărfii, care permit micșorarea mărimii drepturilor de import sau eliberarea în întregime de la achitarea acestora;

b) prezentarea de date neautentice, documente care nu corespund realității, care acordă dreptul la restituirea drepturilor de import;

c) prezentarea către organul vamal a documentelor false privind garanția emisă de banca agreată de organul vamal;

d) alte acțiuni care duc în eroare organul vamal cu privire la baza de calcul.

Pentru a întruni toate elementele infracțiunii de contrabandă și ale infracțiunii de eschivare de la achitarea plăților vamale, este în mod obligatoriu necesar ca persoana juridică care desfășoară activitatea de întreprinzător să practice și activitatea economică externă. În calitate de subiect al infracțiunilor vamale, urmează a fi recunoscută persoana juridică care figurează în calitate de agent economic participant la activitatea economică externă a statului. După cum atestă multiplele documente de procedură vamală, transportatorul este, la fel, recunoscut în dreptul vamal ca persoană juridică la momentul trecerii/transportării mărfurilor peste frontiera vamală a statului, indiferent de locul și statul înregistrării acestuia. Mai mult ca atât, la trecerea peste frontiera vamală și cea de stat, transportatorul este recunoscut nu în calitate de persoană juridică obișnuită, care este participant la activitatea economică externă a statului, ci ca persoană juridică specială care este delegată cu drepturi și obligațiuni speciale de a transporta anumite mărfuri, obiecte, încărcături și pasageri peste frontiera vamală a statului [21, p. 58].

Conform legislației penale în vigoare a Republicii Moldova, transportatorul auto, în calitate de persoană juridică care a încălcat legislația națională, urmează să suporte o sancțiune precum:

- a) amendă;

- b) privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate;
- c) lichidare.

Amenda se aplică în calitate de pedeapsă principală, iar privarea persoanei juridice de dreptul de a exercita o anumită activitate și lichidarea acesteia se aplică atât ca pedepse principale, cât și ca pedepse complementare [11].

După cum menționează conferențiarul universitar Sava Maimescu în Revista Institutului Național de Justiție, practica activității organelor vamale din Republica Moldova, a statelor limitrofe și a celor vecine demonstrează că circa 80-85% din cazurile de contrabandă depistate sunt comise anume de către persoanele juridice, participanți la activitatea economică externă. De asemenea, câteva din exemplele oferite demonstrează vinovăția transportatorului auto internațional de mărfuri, încărcături, obiecte, valori, la comiterea faptei de contrabandă.

Un lot impunător de țigarete nedeclareate au fost depistate la 25 aprilie 2018 în vama Leușeni, în urma scanării unui autocamion care transporta ulei vegetal. Produsele de tutungerie au fost găsite în podeaua remorcii tractate. În total, inspectorii vamali au depistat 21000 de țigarete, marca „L&M”, marcat cu timbrul de acciz al Republicii Moldova. Conform actelor de însoțire, vehiculul urma să ajungă în Germania, iar la volanul unității de transport se afla însuși directorul companiei de transport, contractată pentru transportarea uleiului. Atât țigarele, cât și unitatea de transport au fost indisponibilizate, până la finalizarea tuturor cercetărilor. Bărbatul riscă achitarea unei amenzi în mărime de până la 4500 de lei, precum și confiscarea bunurilor reținute [19].

Din cele relatate, se observă în mod clar vinovăția persoanei juridice la comiterea contrabandei, obiectul material al căreia sunt țigările, iar subiectul acestei infracțiuni este transportatorul auto internațional al mărfii, care era și directorul companiei de transport. Conferențiarul universitar Sava Maimescu tratează problemele destul de complicate care apar în cazurile în care infracțiunea de contrabandă este comisă de către persoana juridică străină care este expeditorul mărfii către agentul economic din

Republica Moldova, care figurează în calitate de destinatar, îndeosebi atunci când contrabanda este comisă de către transportatorul specializat în transportarea pe cale internațională a mărfurilor, în cazul traversării teritoriului Republicii Moldova în regim clasic de tranzit internațional.

Problemele care apar din motive reale și obiective pot fi exprimate în felul următor:

- persoana juridică străină – agent al activității economice externe, își are sediul în afara hotarelor Republicii Moldova, caz în care nu putem avea acces la baza de date a activității agentului economic în cauză, recunoscut în calitate de subiect al infracțiunii de contrabandă;
- lipsa documentelor adevărate inițiale, care au stat la baza efectuării tranzacției, adică a exportării către agentul economic din Republica Moldova a mărfurilor, a încărcăturilor, a obiectelor;
- nu este posibil de întocmit documentele de procedură penală (procesele-verbale de audiere a martorilor care au expediat lotul de marfă către Republica Moldova, confruntările între acești funcționari ai agentului economic etc.), fără de care nu poate fi pornită cauza penală de contrabandă;
- controlul bancar al persoanei juridice în cauză se află în afara Republicii Moldova, deci, în cazul aplicării sancțiunii penale în formă de amendă, accesul la controlul bancar pentru a aplica sechestrul asupra acestuia nu este posibil;
- imposibilitatea de a solicita alte documente de la alte organe statale de pe teritoriul statului național de expediere/export al lotului de marfă către Republica Moldova.

Însă, după cum vedem, față de persoanele juridice străine care expediază în mod ilicit către agenții economici din Republica Moldova mărfuri, obiecte, încărcături, ori în adresa transportatorului de mărfuri care efectuează transportarea ilicită a mărfurilor prin regimul de tranzit clasic internațional prin teritoriul vamal al Republicii Moldova, sancțiunile prevăzute la art. 63 alin. (1) din Codul penal al Republicii Moldova nu pot fi aplicate, nici în aspect teoretic, nici în aspect practic. Această

imposibilitate se explică prin faptul că organele vamale din Republica Moldova nu au acces la sediul persoanelor juridice străine, la conturile lor bancare, pentru ca mai apoi să aplice sancțiunea în formă de amendă, privare de dreptul de a exercita o anumită activitate, nemaivorbind de lichidarea persoanei juridice care are sediul pe teritoriul statului străin.

Ținând cont de faptul că, după cum relatează practica activității vamale atât din Republica Moldova, cât și din statele vecine, o parte semnificativă din cazurile de contrabandă o comit anume agenții economici străini și transportatorii de mărfuri, încărcături și obiecte, care la fel figurează în calitate de persoane juridice străine, și care se deplasează în regim de tranzit clasic internațional pe teritoriul vamal al Republicii Moldova. În acest sens, propunem ca în Codul penal al Republicii Moldova să fie introduse modificări și completări, prin care să fie prevăzută sancțiunea penală în formă de aplicare a sechestrului asupra lotului de marfă sau a unității de transport a agentului economic care este recunoscut în calitate de subiect al infracțiunii de contrabandă, și care constituie echivalentul sumei mărfurilor introduse sau descărcate pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, fără achitarea plăților și a taxelor vamale, cu confiscarea ulterioară a acestora[21, p. 58]. Din cele relatate, menționăm că este oportună efectuarea unor modificări în Codul penal al Republicii Moldova, pentru a putea fi trasă la răspundere persoana juridică cu sediul în străinătate, care a comis infracțiuni prevăzute de normele naționale, în rezultatul cărora vom reduce fluxul de infracțiuni care atentează la securitatea statului, precum și de la eschivarea achitării plăților vamale.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Art. 1 alin. (14) din Codul vamal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 1149 din 20 iulie 2000, în vigoare din 23 decembrie 2000. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție special din 1 ianuarie 2007.
2. Art. 173 din Codul vamal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 1149 din 20 iulie 2000, în vigoare din 23

- decembrie 2000. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție special din 1 ianuarie 2007.
3. Art. 174-176 din Codul vamal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 1149 din 20 iulie 2000, în vigoare din 23 decembrie 2000. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție special din 1 ianuarie 2007
 4. Art. 228 și 229 din Codul vamal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 1149 din 20 iulie 2000, în vigoare din 23 decembrie 2000. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție special din 1 ianuarie 2007, modificate prin Legea nr. 281 din 16 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 472-477 din 27 decembrie 2016 și, respectiv, prin Legea nr. 131-XVIII din 23 decembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 23-24 din 12 februarie 2010.
 5. Art. 26 din Legea nr. 116 din 29 iulie 1998 pentru aprobarea Codului transportatorilor auto, în vigoare din 1 octombrie 1998, modificat și completat prin Legea nr. 291-XV din 10 iulie 2003. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 163-166 din 1 august 2003.
 6. Art. 3 din Convenția referitoare la contractul de transport internațional de mărfuri pe șosele, semnată la 19 mai 1956 la Geneva, în vigoare din 2 iulie 1961, modificată prin Protocolul din 5 iunie 1978, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1318-XII din 2 martie 1993.
 7. Art. 3 din Legea nr. 116 din 29 iulie 1998 pentru aprobarea Codului transportatorilor auto, în vigoare din 1 octombrie 1998, modificat și completat prin Legea nr. 291-XV din 10 iulie 2003. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 163-166 din 1 august 2003.
 8. Art. 3 din Legea Republicii Moldova nr. 1569 din 23 decembrie 2002, în vigoare din 01 ianuarie 2003.
 9. Art. 5 alin. (1) din Codul transporturilor rutiere al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 150 din 17 iulie 2014, în vigoare din 15 septembrie 2014. Monitorul Oficial al

- Republicii Moldova nr. 247-248 din 15 august 2014. Modificat prin Legea nr. 185 din 21 septembrie 2017. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 371-382 din 27 octombrie 2017.
10. Art. 6 din Legea nr. 116 din 29 iulie 1998 pentru aprobarea Codului transportatorilor auto, în vigoare din 1 octombrie 1998, modificat și completat prin Legea nr. 291-XV din 10 iulie 2003. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 163-166 din 1 august 2003.
 11. Art. 63 din Codul penal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 72-74 din 14 aprilie 2009. Modificat și completat prin Legea nr. 277-XVI din 18 decembrie 2008. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 41-44 din 2009, în vigoare din 24 mai 2009.
 12. Art. 7 alin. (2) din Legea nr. 215 din 4 noiembrie 2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 75-80 din 20 aprilie 2012.
 13. Art. 7 din Legea nr. 215 din 4 noiembrie 2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 75-80 din 20 aprilie 2012.
 14. Art. 8 din Legea nr. 215 din 4 noiembrie 2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 75-80 din 20 aprilie 2012.
 15. Convenția referitoare la contractul de transport internațional de mărfuri pe șosele, semnată la 19 mai 1956 la Geneva, în vigoare din 2 iulie 1961, modificată prin Protocolul din 5 iunie 1978, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1318-XII din 2 martie 1993.
 16. Convenția vamală privind transportul internațional de mărfuri sub acoperirea carnetelor TIR (Convenția TIR), semnată la 14 noiembrie 1975 la Geneva.
 17. Dumitru Mazilu. Dreptul comerțului internațional, partea specială. Editura Lumina, 2000.
 18. Gheorghe Caraiani. Lexicon de termeni în domeniul transporturilor și vămii. Editura Lumina, 2000.

19. <http://customs.gov.md/ro>
20. Pct. 2 din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 539 din 23 aprilie 2008 cu privire la crearea instituției publice „Agenția Națională Transport Auto”, în vigoare din 23 aprilie 2008. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 82 din 29 aprilie 2008. Modificat și completat prin Hotărârea Guvernului nr. 1 din 3 ianuarie 2014. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 4-8 din 10 ianuarie 2014.
21. Revista Institutului Național de Justiție din Republica Moldova nr. 2 din 2009.